

سید مهدی بنی‌هاشمی لنگرودی ۹ سال است که به صورت حرفه‌ای در زمینه شعر فعالیت دارد و عمده آوری‌اش را اشعار آیینی و حماسی تشکیل می‌دهند. این شاعر دستی هم در ادبیات و نویسندگی دارد و تا به حال چند اثر از وی منتشر شده‌است. «جوان» با این شاعر گفت‌وگو کرده‌است.

■ ■ ■

سید مهدی بنی‌هاشمی لنگرودی ۹ سال است که به صورت حرفه‌ای در زمینه شعر فعالیت دارد و عمده آوری‌اش را اشعار آیینی و حماسی تشکیل می‌دهند. این شاعر دستی هم در ادبیات و نویسندگی دارد و تا به حال چند اثر از وی منتشر شده‌است. «جوان» با این شاعر گفت‌وگو کرده‌است.

یک شاعر چه چیزهایی می‌تواند باشد؟

از زمان کودکی علاقه به نوشتن شعر داشتم ولی هیچ وقت جدی پیگیری نکردم. مثلاً همیشه با شنیدن یک مصرع از شعری، یک مصرع هم وزن در ذهنم می‌آمد و حتی خیلی از مداحی‌ها را که برای خودم زمزمه می‌کردم، کلمات و قافیه‌ها را عوض می‌کردم و بیت‌های معنی‌دار جدیدی می‌ساختم تا اینکه از شب اول محرم سال ۹۱ با یک اتفاق شاعر اهل بیت(ع) شدم.

فکر می‌کنید دستاوردهای شعر گفتن برای یک شاعر چه چیزهایی می‌تواند باشد؟

واقعاً مهم‌ترین دستاورد بنده از شعر احساس نزدیکی به اهل بیت(ع) در تمام مراحل زندگی است. به طوری که حتی همین خدمت مقدس سربازی و شهر و محل خدمتم را هم مدیون شعر برای اهل بیت(ع) هستم. در این چند سال افتخار داشتم بارها در صدا و سیما در مدح ائمه معصومین(ع) شعر بخوانم و در هیئت‌های مختلف استان گیلان در مراسم مختلف به عنوان شعرخوان دعوت بشوم و همچنین چند بار هم افتخار داشتم به عنوان شاعر قبل از خطبه در نماز جمعه شهرستان لنگرود در مناسبت‌های ملی و مذهبی مختلف آثاری را بخوانم.

چقدر حضور رسمی و اجتماعی دارید؟

در این چند سال بمدالله چندین مقام کشوری به دست آورده‌ام. مانند مقام برتر جشنواره ملی غدیر یا رویکرد حضرت شاهچراغ(ع) و انتخاب به عنوان شعر برتر جشنواره راهبان نور در سال ۹۶ و همچنین اثر برتر جشنواره عمارها و همچنین در هفته ناجای سال ۹۸ هم شعر بنده که با صدای دوست عزیزم مصطفی احمدی خواننده جوان و انقلابی کشور خوانده شد به عنوان اثر برتر انتخاب شد.

خانواده در موفقیت فعالیت‌های هنری شما چه نقشی داشتند؟

بسیار زیاد. واقعاً اگر حمایت‌های خانواده عزیزم نبود، قطعاً هرگز نمی‌توانستم در این مسیر با اعتماد به نفس جلو بروم و در این جایگاهی که الان ایستاده‌ام باشم و از همین جا ممنونم از تمام حمایت‌های این دو تکین با ارزش زندگی‌ام یعنی پدر و مادر عزیز و مهربانم و دستشان را می‌بوسم و برای سلامتی‌شان دعا می‌کنم.
اشعار شما بیشتر در چه زمینه و موضوعاتی هستند؟

بنده در زمینه‌های گوناگونی شعر سروده‌ام. از اشعار عاشقانه و سیاسی و موضوعات اجتماعی گرفته تا اشعار طنز و کودکانه ولی عمده اشعار در زمینه مدح اهل بیت(ع) است و آرزو دارم که بنده را به نام شاعر اهل بیت بشناسند.

این عشق و ارادت به اهل بیت(ع) از کجا شروع شد؟ آیا چون خانواده‌ای مذهبی داشتید این علاقه به وجود آمد یا اکتسابی بود؟

سؤال بسیار خوبی است، درست است که بنده در خانواده‌ای مذهبی به دنیا آمدم‌ام و رشد پیدا کردم. مخصوصاً خانواده پدری بنده که خدا همه گذشتگان را رحمت کند. مادر بزرگ‌های بنده هر دو مؤمن و مذهبی بودند و پدر بزرگ بنده هم ذاکر اهل بیت و مؤذن بودند و ما چندین نوبت در سال مراسم مذهبی داشتیم. از آن پختن برای جشن نیمه شعبان گرفته تا مراسم شب لیله الرغایب و قربانی کردن در عید قربان و مراسم اطعام هیئت در ظهر عاشورا و پنج روز روزه آخر ماه صفر که ما از همان زمان کودکی در تک تک این مراسم‌ها حضور داشتیم و بنده حتی مداحی هم می‌کردم و ابتقدر به ما خوش می‌گذشت که دوست داشتیم زودتر دیواره در سال این روزها برسند اما درست است که همه اینها مهم و مؤثر بودند اما هیچ اجباری برای بنده نبود که این مسیر را انتخاب کنم و انتخاب بنده برای این مسیر از سال آخر دبستان و علاقه‌ای که به مسجد محل پیدا کردم شکل گرفت.

■ داستان

رامین جهان‌پور

«من پناهنده نیستم»

گفت‌وگوی «جوان» با شاعر آیینی که دستی هم در نویسندگی دارد

مهم‌ترین دستاورد زندگی‌ام از شعر، نزدیک شدن به اهل بیت(ع) است

یک شاعر چه چیزهایی می‌تواند باشد؟

به نظر شما چه چیزی باعث جذب نوجوان‌ها به مساجد می‌شود؟

یکی از مهم‌ترین مواردی که می‌توانم ذکر کنم روحانی آن مسجد است. خدا رحمت کند ایت‌الله عباسی امام جماعت فقید و مدیر سابق حوزه شهرستان لنگرود را که واقعاً با حرف‌هایشان به عمق قلب انسان نفوذ می‌کردند و به حدی من در دورانی که پای منبر ایشان می‌نخستم به روحانیت و مسجد و حوزه علاقه‌مند شده بودم که تصمیم داشتم بعد از دوره راهنمایی وارد حوزه علمیه بشوم و در امتحان ورودی هم ثبت‌نام کردم ولی روز امتحان توفیق شده بود که در مکه مکرمه و سفر حج باشم و نتوانم در جلسه آزمون حضور داشته باشم و بعد از برگشت هم وارد دبیرستان شدم و به توصیه همین بزرگوار به دلیل اینکه نمرات دروس ریاضی و محاسباتی‌ام خوب بود، درسم را ادامه دادم.

به نظر شما شعر سرودن برای اهل بیت(ع) چه تفاوتی با مضامین دیگر دارد؟

بنده شعر سرودن برای اهل بیت معصومین(ع) به نظر می‌شده جز عنایت نمی‌تواند چیز دیگری باشد و یکی از سخت‌ترین شعر سرودن‌هاست. به این جهت که شما نمی‌توانید از ذهن خودتان داستانی بسازید و آن را پرورش دهید و باید اشعارتان مبنای روایی داشته باشد و از جهتی مخاطب شما یک فردهیبتی و مذهبی است که اشعار زیادی در این باره شنیده و اصل داستان

الحمدلله چند سالی است که شعر خوانی توسط خود شاعران در مراسم اهل بیت در حال رواج پیدا کردن است که احیای این امر باعث خوشحالی و امیدواری است. این سنت خوب از زمان خود اهل بیت(ع) بنا شده بود و اولین مراسم برای شهیدای کربلا را که امام سجاده(ع) و بعد از آن هم امام باقر و امام صادق(ع) گرفتند با همین شعر خوانی شاعران اهل بیت بر گزار شده بود

نگاهی به رمان «من پناهنده نیستم»

فلسطین در آینه تاریخ

«رضوا عاشور» یکی از برجسته‌ترین نویسندگان و منتقدان ادبی معاصر زن عرب‌زبان است که آثار قابل ملاحظه‌ای از او به خصوص در زمینه رمان و داستان منتشر و ترجمه شده و در کشورهای دنیا مورد استقبال هم قرار گرفته‌است. رضوا عاشور در سال ۲۰۱۴ میلادی در سن ۶۸سالگی در قاهره درگذشت اما آثار او هنوز منتشر می‌شود و مخاطبان خاص خودش را دارد. در سال ۱۳۹۷ رمان تاریخی «من پناهنده نیستم» از این نویسنده فقید برای اولین بار توسط انتشارات شهرستان ادب با ترجمه «اسما خواجراه» در ایران منتشر شد و مورد توجه علاقه‌مندان آثار داستانی قرار گرفت. داستان در مورد حمله ارتش اسرائیل در ۲۲ می سال ۱۹۴۸ میلادی به سرزمین‌های مرزی فلسطین است و کشتار و آوارگی مردم ستمدیده فلسطین و غنایم‌های که هنوز ادامه دارد. شخصیت اول این داستان زنی به نام رقیه است که حالا پا به سن گذاشته و به اصرار پسرش حسن مجاری

فرهنگی

یکی از اشعارتان را بر ایمان بخوانید.
این هم یک شعر بنده درباره جهاد و دفاع از آرمان‌ها:
وقت جنگیدن صف یاران همه از دم بیکست
ترک یالر یا همین گیلان همه از دم بیکست
مرزبندی مال افراد حقیر و بی‌رگ است
مردمان شام با ایران همه از دم بیکست
نه نژادی برتر است، نه خون ما خوش‌رنگ‌تر
کربلا، کابل، حلب، تهران، همه از دم بیکست
جان اگر باشد فدایی امام و دین حق
جنگ سوریه و آبادان همه از دم بیکست
گر شوی در راه مولایت شهید و جان به کف
کربلا یا در همین دوران همه از دم بیکست
حرف‌های عده‌ای همچون نمک بر زخم‌هاست
حرف شمر و حرف ناهلان همه از دم بیکست

از نظر بنده شعر مهم‌ترین اثر هنری در طول تاریخ است که تجربه ثابت کرده‌اگر به این باها داده شود

الانبیاء

داشت. این داستان در بسیاری از کتال‌ها بارها منتشر شده و هنوز هم بعد از شش سال می‌بینم که صفحاتی باز منتشرش می‌کنند و کسانی که برای اولین بار این داستان را می‌خوانند برایشان جالب و تأثیرگذار است. سر ذوق بیاید و لذت ببرد و این مهم جز با عنایت خود خداتان ال‌الله(ع) به دست نمی‌آید.

ظن آن در مورد شعر خوانی برای اهل بیت در مساجد و هیئت‌ها که شما هم انجام می‌دهید، چیست؟

الحمدلله چند سالی است که شعر خوانی توسط خود

شاعران در مراسم اهل بیت در حال رواج پیدا کردن است که احیای این امر باعث خوشحالی و امیدواری است. این سنت خوب از زمان خود اهل بیت(ع) بنا شده بود و اولین مراسم برای شهیدای کربلا را که امام سجاده(ع) و بعد از آن هم امام باقر و امام صادق(ع) گرفتند با همین شعر خوانی شاعران اهل بیت بر گزار شده بود. در چند صد سال اخیر بار وراج مداحی‌ها این امر داشت کم کم فراموش می‌شد که چند سالی است به لطف اهل بیت(ع) دیواره در حال احیاشدن است و قطعاً مؤثر خواهد بود که مخاطب شعر را از زبان شاعران بشنوند.

علاقه و آشنایی تان با شهیدا از کجا شروع شد؟
بنده از همان دوران نوجوانی به شهدا علاقه شدیدی داشتم. آن موقع دو تا ویلاگ داشتم که یکی در مورد اهل بیت بود به نام چه شیعه علی(ع) و یکی هم درباره شهیدا به نام جفیه خاکی. یاد است آن روزها یک فایل صوتی به دستم رسیده بود به نام(تلاویه عجب تلاویه)

این فایل را شاید بیشتر از ۱۰۰ مرتبه گوش داده بودم و هر بار با آن گریه می‌کردم. تا اینکه سال ۹۰ و با ورود به دانشگاه توفیق شد اولین بار زائر راهبان نور و مناطق عملیاتی و دیار شهدا شوم و از نزدیک این حس و حال خوب را تجربه کنم.حس و حالی که خیلی خاص و زیبا بود و حس می‌کردم در جامعه غریب مانده و خیلی از مردم خبر ندارند. در همان سفر تصمیم گرفتم وقتی که برگشتم این حس و حال را تا می‌توانم بیشتر توصیف کنم. از کار در سیخ دانشجویی گرفته تا چاپ نشریه و برگزاری یادواره شهدا تا کارهای دیگر تا اینکه سال ۹۲ اولین داستان عاشقانه مذهبی خودم را به نام (چند دقیقه دلت را از کم آن) نوشتم که ماجرای یک جانباز مدافع حرم بود و در آن زمان واقعا در فضای مجازی خیلی سر و صدا کرده بود و طرفداران زیادی

از مهم‌ترین دغدغه‌های بنده معرفی و ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی و عشق مذهبی است که اگر در جامعه ترویج پیدا کند به نظر بنده خیلی از مشکلات جامعه‌اعم از فساد و بی‌حجابی و تأخیر در ازدواج رفع می‌شود. به شخصه برای ترویج این مهم سعی کرده‌ام و زبان شعر و داستان چه کوتاه و چه رمان استفاده کنم و مدتی هم با مجله هنری توکان و خانه طراحان انقلاب اسلامی به عنوان نویسنده و شاعر همکاری داشتم که طرح‌ها و اقدامات خوبی انجام شد ولی متأسفانه چون از این تشکل‌های خودجوش حمایتی نمی‌شود، بعد از مدتی هر کدام از اشخاص چه شاعر، چه طراح، چه نویسنده و چه تدوینگر به خاطر گذران زندگی مجبور به کار در شغل دیگری می‌شوند و ناچارند که تشکل را ترک کنند و همین‌جا ترما جز یک کار فرهنگی-انقلابی کشیده می‌شود.

زندگی اقلیمی و آئینی مردمان نواحی شمالی فلسطین و دیگر روستاهای فلسطین هم است. رقیه در این داستان به زبان اول شخص مفرد خاطرات جوانی خود به همراه خانواده را به طور مفصل برای مخاطب شرح می‌دهد. مترجم این کتاب در مصاحبه‌ای اشاره کرده که رضوا عاشور، بعد از چاپ کتابش در مصر به دلیل صراحت گفتار و ثبت افساگرانه‌ای از جنایات ارتش اسرائیل، مورد هجوم تهدیدات و فشارهای روانی دولت قرار می‌گیرد و ناچار به ترک مصر می‌شود. اما همان فشارهای سیاسی باعث فروش بیشتر کتابش می‌شود. داستان سرشار از ماجراجویی‌های مختلف است اما در بعضی مواقع، توضیحات و توصیفات بیش از حد نویسنده از آداب و رسوم و سبک زندگی آوارگان و پناهمجویان فلسطینی در اردوگاه‌ها، باعث خستگی مخاطب می‌شود و این داستان رتال را به داستان‌های مستنده شبیه می‌سازد. این کتاب که موفق به دریافت جوایز متعددی در جشنواره‌های جهان شده است در ۶۶۲ صفحه منتشر شده است.

ادبیات

نگاهی متفاوت

به اشعار معروف‌ترین شاعر ایران در جهان

از رباعیات خیام تا اییات سرگردان

سیدعلی میرافضلی در کتاب «رباعیات خیام و خیامانه‌های پارسی» تلاش دارد با لایزش رباعیات این شاعر، به متنی قابل اعتماد دست یابد. چاپ دوم کتاب «رباعیات خیام و خیامانه‌های پارسی» توسط نشر سخن منتشر شد و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت. این اثر که به قلم سیدعلی میرافضلی نوشته شده است، تلاشی در جهت ارائه متنی قابل اعتماد از رباعیات خیام است.

امام غیاث‌الدین ابوالفتح عمر بن ابراهیم خیام نیشابوری، یکی از حکما و ریاضی‌دانان و شاعران بزرگ ایران در اواخر قرن پنجم و اوایل قرن ششم است. خیام از بزرگ‌ترین دانشمندان عصر خود به حساب می‌آمد و در زمان خود دارای مقام و شهرت بود. معاصران او، همه وی را به لقب‌های بزرگی مانند امام، فیلسوف و حجت‌الحق سئوده‌اند. هرچند امروز خیام به عنوان شاعر در ایران و جهان شناخته شده است، در روزگار خود بیشتر به جهت فعالیت‌های علمی، اندیشه‌ها و آرای فلسفی‌اش شناخته شده بود. به اعتبار منابع، اولین بار ۱۰۰ سال پس از گذشت خیام، از شاعری‌اش سخن رفته است.

هرچند تعداد رباعیات به یادگار مانده از او کم است، اما همواره درستی انتساب این سروده‌ها به خیام محل بحث اهل نظر بوده و است. رباعی با نام خیام پیوندی ناگسستی دارد، اما در گذر تاریخ چه بسیار اشعاری که منتسب به او بر افواه جاری شده یا در منابع مختلف ثبت شده‌اند. شاعرانی بوده‌اند که برای مانایی، اشعارشان را به نام خیام منتشر کرده‌اند و از سوی دیگر بوده‌اند کسانی که به جبر جامعه، اندیشه‌های خود را به نام خیام منتشر کرده‌اند. به هر سو، اینکه چه تعداد از رباعیاتی که امروز به نام خیام می‌شناسیم، میراث او برای ما باشد، همواره یکی از پرسش‌های اصلی در حوزه شعر اوست.

■ **کدام خیام؟**

رباعیات خیام طی قرن‌های متعددی علاوه بر اینکه در میان روشنفکران جامعه مورد اقبال واقع شده بودند، در میان مردم عادی نیز جایی برای خود باز کرده است و مردم آنها را می‌شناسند. این بدان معناست که رباعیات خیام از خواست مردم آگاه است و به آن آشنا با وجود این اقبال، همواره تردیدی بر درست بودن انتساب تعدادی از رباعیات به خیام باقی است. از سوی دیگر، پراکندگی اشعار سبب شده تا برخی از پژوهشگران در سنجش درستی یا نادرستی این انتساب‌ها به مخاط عمل کنند. طی دهه‌های گذشته تلاش‌هایی در جهت معرفی و شناسایی رباعیات خیام صورت گرفته است. در این میان، کتاب «رباعیات خیام و خیامانه‌های پارسی» جزو تازه‌ترین پژوهش‌ها در این زمینه است.

میرافضلی، نویسنده کتاب که با انتشار آثار متعددی در حوزه رباعی، نام خود را به عنوان یکی از صاحب‌نظران در این عرصه ثبت کرده است، در کتاب جدید خود با استفاده از روشنی نو تلاش دارد به لایزش رباعیات منسوب به خیام بپردازد. او در بخشی از این کتاب می‌نویسد: بیش از یک قرن است که پژوهشگران و دست‌اندران حکیم عمر خیّام نیشابوری می‌کوشند از طریق بالایش رباعیات منسوب به او، چهره راستینی از این شخصیت جهانی تاریخ علم و ادب را به تصویر در آورند. این مسیر طولانی با کامیابی‌ها و ناکامی‌های بسیار همراه بوده است. شمار رباعیات منسوب به خیام از دو رباعی تا ۲هزار رباعی در نوسان است. برخی از این رباعیات میان خیام و دیگر شاعران مشترک است و البتهنیز ژوکوفسکی، ایران‌شناس روس، آنها را «رباعی سرگردان» نامیده است.

ناهمگونی سبکی و زبانی و ناپیوستگی اندیشه‌گانی در این رباعیات تا بدان حد است که نمی‌توان همه آنها را محصول ذهن و زبان فردی واحد و حتی یک دوره تاریخی مشخص به شمار آورد. از ۱۸۹۷ میلادی تا به امروز، محققان ایرانی و شرق‌شناسان نامدار، کتاب‌ها و مقالات بی‌شماری در شناخت و ارزیابی منابع رباعیات منسوب به خیام، روش‌های بررسی و شیوه بالایش این رباعیات پدید آورده‌اند. کتاب حاضر، در دو دفتر تنظیم شده و بدین نیت فراهم آمده که متنی قابل اعتماد از رباعیات خیام و دیگر خیامانه‌های تاریخ رباعی فارسی به دست دهد و در حد توان، از بار این ناهمگونی‌ها و سرگردانی‌ها بکاهد.

به گفته میرافضلی، در چاپ جدید کتاب تلاش شده اغلاط تاییبی و لغزش‌های نگارشی برطرف شود. همچنین قرار است مستندات از چند منبع جدید نیز به کتاب افزوده شود. او در این باره نیز توضیح بیشتری داد و گفت: طی چند ماهی که از اتمام نگارش این کتاب می‌گذرد، پنج منبع کهن دیگر از رباعیات منسوب به حکیم خیام نیشابوری شناسایی شده است که در ترکیب و ترتیب رباعیات اصلی خیام تغییری ایجاد نمی‌کند. اما دو رباعی به بخش رباعیات محتمل می‌افزاید. امیدوارم در چاپ‌های آتی بتوانم این رباعیات و دیگر یافته‌ها را در متن کتاب وارد کنم.

نشر سخن چاپ دوم کتاب حاضر را در ۵۴۲ صفحه و به قیمت ۱۷۵ هزار تومان در زمینه علاقه‌مندان قرار داده است.

منبع: تسنیم